

Heinrich Dringenberg

Programma Quo Rector Universitatis Rostochiensis Hinricus Dringenberg/ Phil. Moral. Profess. ... Ad exequias, Quas Filiolae ... Catharinae Svanteniae Moestissimi Parentes paratum eunt, Omnium ordinum Cives Academicos serio studioseq[ue] invitat : [P.P. sub sigillo Rectoratus, die XXIII. Mart. Anno MDCLXV.]

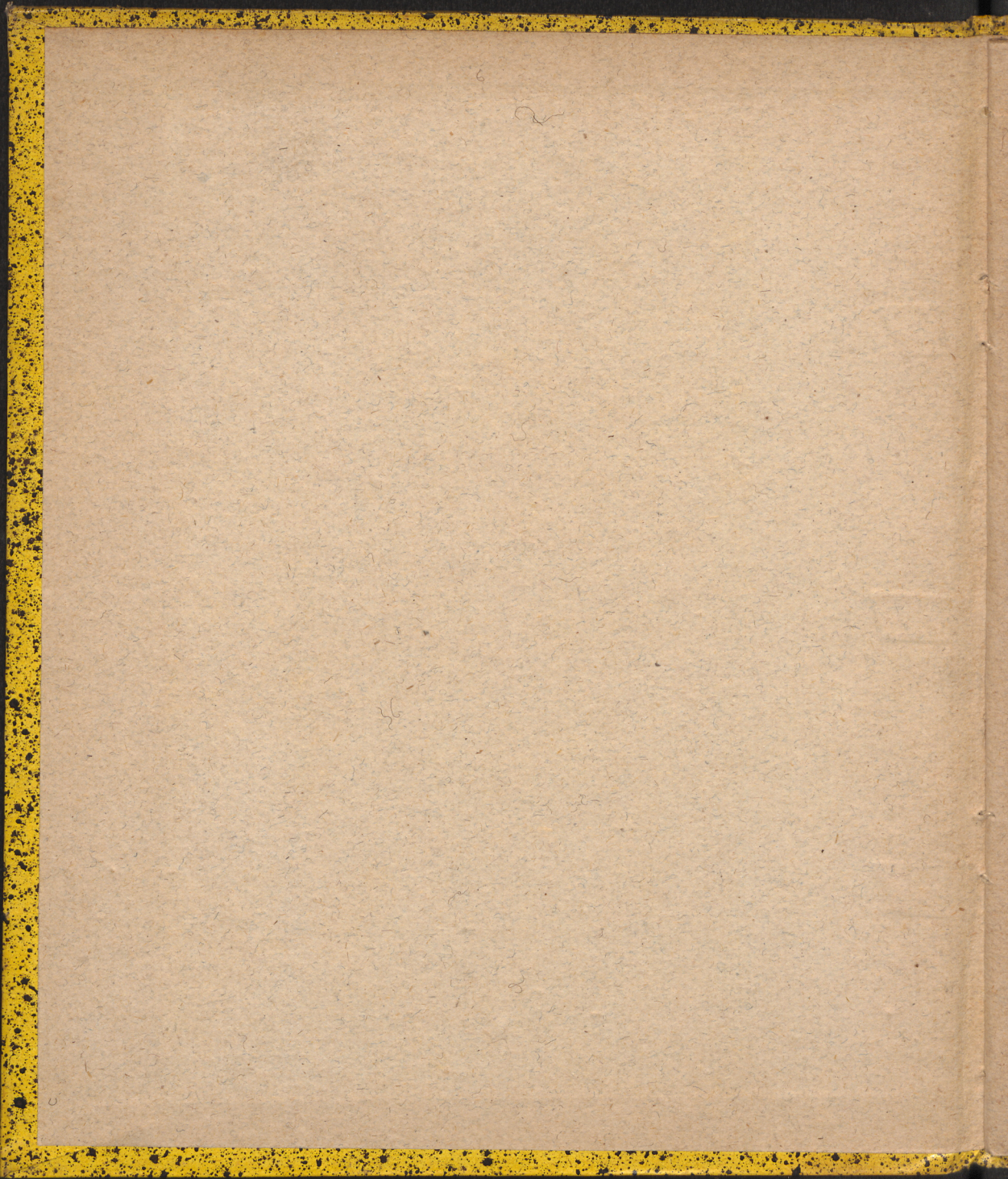
Rostochii: Kilius, [1665]

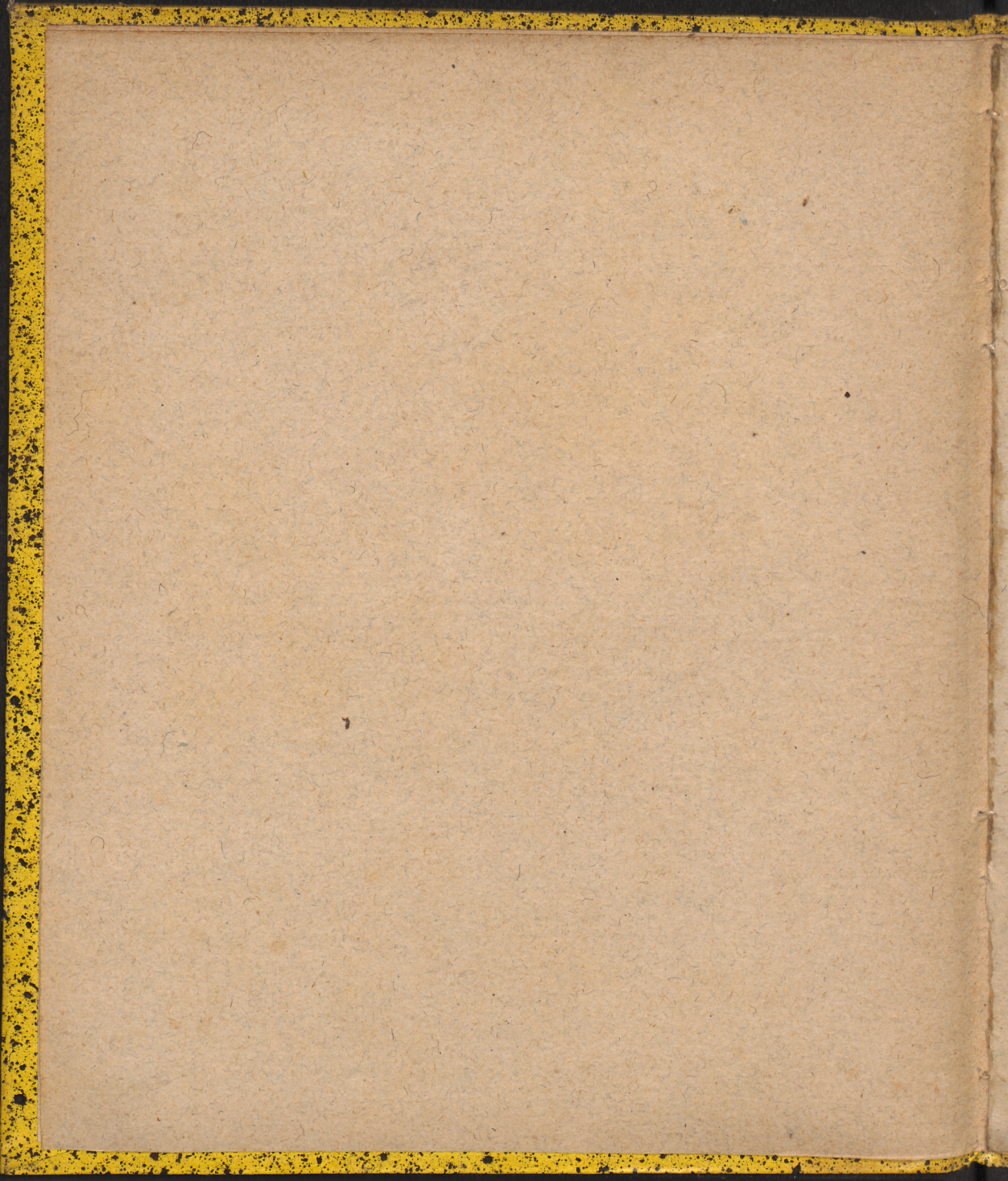
<http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn776828037>

Druck Freier Zugang

Dringenberg, H.
in C. Suanten.
Rostock, (1665.)

Non jam joculari amplius cum MORTE, quòd alex id
plenū atq; periculi sit, facileque trahi aliorum,
quàm abs nobis (DEUS NOVI) institutū sit, possit;
sed philosophari potius de eadem, occasione hodierni
funeris, lubido est. Sanè moriendi istam legem perva-
gari orbem terrarum, omnesq; omninò homines unam
manere noctē, universorum temporum Pii & sapientes
viri credidere semper, & quivis præterea dies clarissimis
documentis isti rei mirā facit fidem. Neq; verò homini
tantū ista inevitabilis posita est conditio, sed etiam va-
stum hoc UNIVERSI corpus, atq; adeò totam Naturā
mortalitati subjectam esse, paullo attentius confide-
ranti manifestissimum est. Sanè enim si quis prima
illa corpora, ex quibus singula in mundo conflunt, in-
tueatur, utiq; ipsa illa, dum ex mutatione illorum nunc
hoc perit, nunc aliud generatur, perpetuā vice aut
nasci, aut mori deprehendet. Ipse Sol, qui principa-
tum astrorum obtinet, promus condusq; diei, dum
cotidiè conspectui sese nostro subducit, subq; horizon-
tem condit, nonnè interitum, quem decretorius ille
dies semel afferet, jugiter minatur? Quem cetera
quoq; sidera imitari videas, quæ, renascente majori lu-
ce, mortem quodammodò suam obire videntur.
Non adducere jam porrò omnis generis animantia lu-
bescit, quæ & ipsa magnam illam mortem exercere
conspicias; neq; è superiorum ætatum historiis vel *Car-
thaginem* aliquam, vel *Hierosolyma*, vel ambarum victri-
cis *Roma* cadaver; aut quicquid hujus apud veteres si-
vebel-

vè bellis, sivè hiatribus, sivè paci noxiâ, & rebus secundis nimum quantum exitiosâ luxurie deperditum fuit, proponere decretum est; ex quibus profecto satis ceteroqui deprehendere sit, nihil in hac rerum Universitate reperiri, quod non caducitati obnoxium sit, eundemq; interitum experiatur, qui homines & urbes integras solo æquare, ac cum ipso sæpè nomine etiam memoriæ mortalium eximere sœvit. Earum jam saltem Urbium casus ac vices contemplari operæ fuerit, quibus vel per hæc nostræ tempestatis bella, post homines natos acerrima, aut REIP. facies immutata est, aut imminuta libertas, vel quas ipsas pessundatas omnino, evertasq; atq; abolitas adeò dolor! cernere liceat, uti nunquam dein resurrexerint. *Quis credat (Vellejana est in non absimili casu exclamatio) tantas Urbes tam crevisse, floruisse, cecidisse? Alibi: Admirabile prorsus est, Civitatum nunc florere fortunam, nunc senescere, nunc penitus interire.* Aut si Urbes fors nondum fecerint satis, quantum regiones integræ, integræq; Provinciæ mutare soleant, aut de vigore suo remittere, eadem hæc tempestas nostra argumento esse sic satis luculento potest. Quî ergo sit, quòd nos homunculi, cum illum rerum omnium interitum, tot gentes intermortuas, tot urbium oppidorumq; cadavera passim per orbem terrarum projecta videamus, unius è nostri numero, discessum tam ægrè feramus? Cum certum sit, doctiq; dudum ipsâ simus experientiâ, ab istâ communi moriendi conditione neminem aut ætatem, aut
virtu-

virtutem suam, aut formæ venustatem, neminem etiam potentiam & honores ullâ possessione eximere. Hic nos aut multum fallimur profecto, PARENTES moestissimi, aut plurimum de dolore isthoc vestro decessurum arbitramur, si æqualem hanc rerum omnium ad interitum festinantium sortem curatè lustraveritis, simulq; persuaseritis vobis, eadem fati necessitate beatissimæ FILIOLÆ vestræ CATHARINÆ mortem fuisse oppetendam, quâ Universum hoc Naturæ corpus teneri adstringiq; demonstravimus. Nata ea ipsa est Anno 1663 Fer. 3 Pasch. Patre quidem VIRO pl. Reverendo & Excellentissimo, DN. ENOCHO SVANTENIO, S. Th. D. & Archidiacono Jacobæo per tot jam annos clarissimè merente; Amico & Favore nostro singulari: Matre verò, Feminarum lectissimâ CATHARINA TARNOVIA. Avus illi paternus fuit VIR pl. Rev. & Clarif. DN. ENOCHUS SVANTENIUS, primùm Gymnasii *Boersholmensis* Holsatiæ Rector, Pastor, ac vicinarum parochiarum præpositus; post Calvinistarum artibus inde expulsus, in illustri *Gustroviensi* Ecclesiâ parochiali Pastor eximie merit: Avia paterna MAGDALENA BOCATIA, Matrôna pietatis & acerbæ viduitatis, quam per totos 40. jam annos, inusitato ferè exemplo, per DEI gratiam, perfert, laude clarissima. Avum maternum habuit Virum pl. Rev. Excellentissimūq; DN. JOANNEM TARNOVIUM, S. Th. D. ac Profefs. Academiæ nostræ celebratissimum: Aviam maternam ELISABETAM *Knörschen-*
pien-

pietissimam Matronam, & insigne sexus sui exemplar. Proavus paternus fuit VIR Spectatissimus Integerrimusq; DN. GEORGIUS SVANTENIUS, Not. Publ. & Oppidi Malchin Civis; Proavia Matrona honesta ANNA Bahrenfleths/ Viri Rev & Clarissimi DN. ADAMI Bahrenfleths, Pastoris Ecclesiæ Malchinnensis vigilantissimi F. Proavus maternus Vir pl. Rev. & Excell. DN. M. ANTHONIUS BOCATIUS, Pastor & Superintendens olim Parchimensis dexterrim⁹: Proavia Matrona pietate & virtutum decore insigniter clara, BRIGITTA Duperites/ Viri pl. Rev. & Clarissimi DN. HINRICI PIPERITII, Pastoris & primi orthodoxæ religionis in Ecclesiâ Cathedrali Güstroviensi assertoris gravissimi F. Proavus Maternus fuit VIR. pl. Rev. & Clarissimus DN. HERMANNUS TARNOVIUS, Pastor Ecclesiæ Grevismölenensis. Proavia MARGARETA BREMERS Hamburgo oriunda. His Parentibus Majoribusq; pietate ac virtute præstantissimis CATHARINA nostra prognata, moxq; per divinum sacrumq; fontem, ceu palmes viti solet, CHRISTO suo inserta fuit. Post, biennium saltem superstare, aut esse inter mortales voluit. Exigua, fatemur, ætas, ac mirè tracta in compendium. Sed nolite mirari, PARENTES, aut sortem eo nomine vestram. iusto queri impensius. Sanè enim inter felicitates humanas non postremam esse, *quàm primum mori*, ipsi quoq; Gentili SILENO monitum observatumq; præclare fuit. Excessit eâ ætate Filia vestra, quâ nondum Seculi in pejus cotidie ruentis vitiis, aut ullâ humanæ conversationis spurcitiæ imbueretur. Candidamq; adeò vestem, quam in sacro lavacro induerat, mundam, uti acceperat, servavit, nulloq; deliberato facinore, nullis contra conscientiam delictis contami-

navit. *Erepta est (verba Sapientiae recitamus) ne malisia vel intellectum mutaret, vel dolus animum ejusdem deciperet. Sanctificata brevi implevit longa tempora. Grata enim erat Domino anima ipsius; idcirco tollere ex improbitatis medio acceleravit.* Nec est profectò quòd quemquam propter canos aut rugas diu vixisse putes; non ille diu vixit, sed diu fuit. *Omnes metam prope-ramus ad unam: Qui citius attigerit, hunc equidem multò arbitramur feliciorẽ eo esse, qui longius ab eadem abfuerit, quòd iter ipse ille sicut diurnum, ita molestum quoque magis conficere, plures experiri difficultates, majoresque exantlare labores habeat. Videmus fabulas agitari sæpè; atque etiam à juventute in scholis id vidimus. Prodeunt ibi Reges, Satrapæ, alia officia: quidam verò etiam Satellites ac Personæ in speciem, & mutæ. Ecce alii diutius ex iis hærent in scenâ, & loquuntur; alii monstrant se tantum, & nec vocem dant. Simile utique nobis est. Vario munere aut dignitate in theatrum hoc Universi mittimur; alii silentio transimus, aut ostendimus tantum Nos. Nihilò tamen deterior ille, qui in vili veste, qui non diu hæsit, quàm ille qui Regem aut longum carmen egit: Apud DEUM vita optima non longa est, sed innocentissima. Scitè appositèque vitam humanam *sapientissimus Romanorum* habere ait librorum instar, quos non ex amplitudine, sed bonitate metiri oporteat. Esse enim TANUSII Annales, vastos illos quidem, moleque suâ propemodum proruentes; sed si *precium virtutemq;* consideres, nil nisi *cacatam chartam* (notent quos hoc etiam seculo insanabile illud scribendi cacoethes adeò divexat, videantq; ne, quæ tanto conamine sinuosa spissaque extrudunt identidem volumina, alii tandem fini serviant, quàm abstergendæ isti corporis parti, quam pudor nominare prohibet) esse contra pusillorum sæpè versuum librum, & laudandum quidem utilemque. Parile in vitâ quoque humanâ obtingere. Non metiendum ibi *precium* valoremque ex spacio aut am-
pli-*

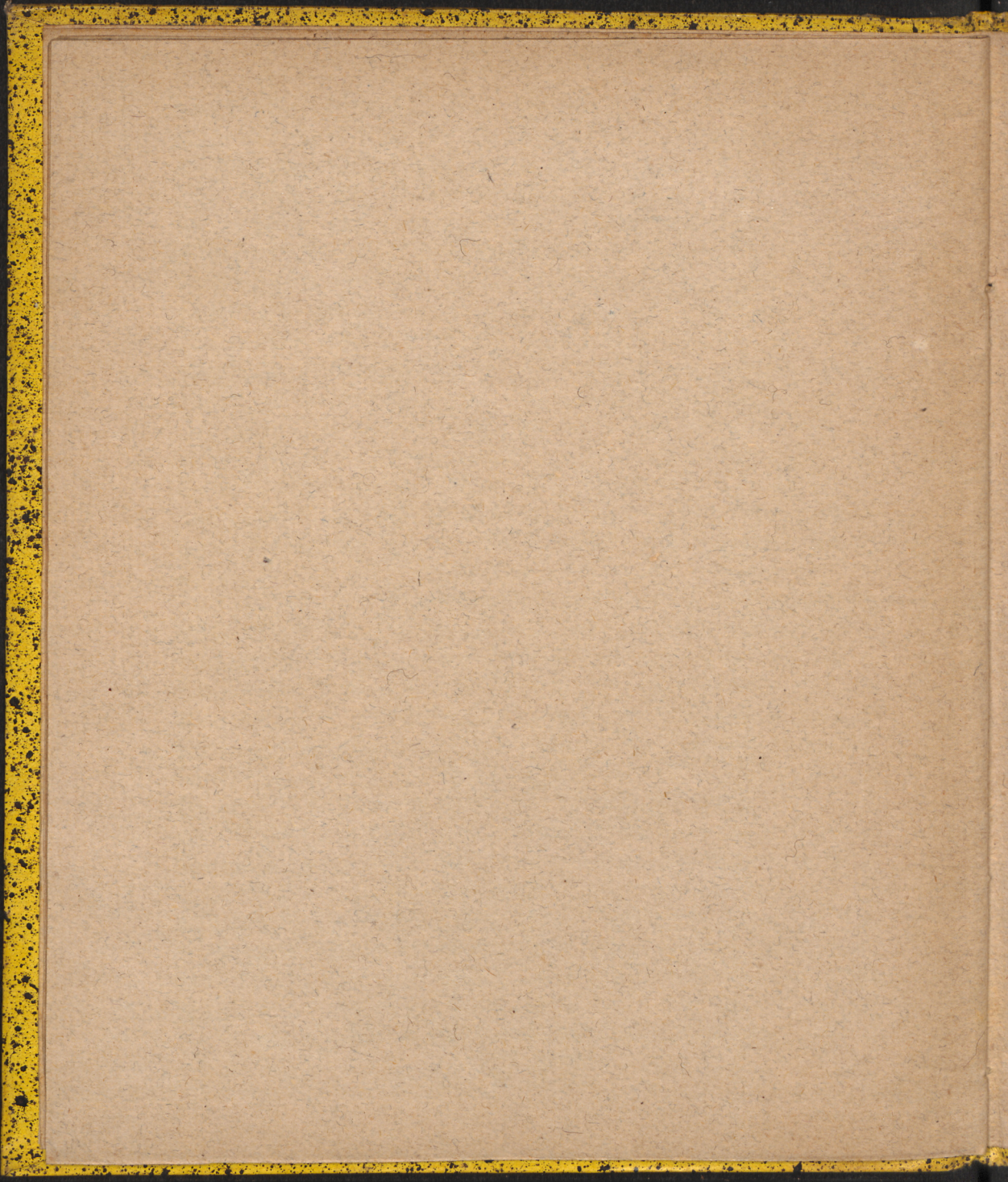
plitudine, sed ex bonitate præstantiâque esse; quæ major sæpe numero in diductâ, quàm protractâ ætate esse possit. Neque feliciorem judicandum eum qui summo die muneris, quàm illum qui medio occidatur. Sed nec adeò quenquam vitæ existimandum cupidum, uti jugulari in spoliario quàm arenâ malit. Denique ad rem non pertinere, quamdiu vires, quod evitare minime possis. Ista in eam sententiam maximus SENECA. Tu, PATER (ad te enim jam præcipuè dirigatur sermo tandem) si non existis Gentiliū, saltem ex his Christianismi fundamentis Filiolam tuam non immaturam obiisse intelliges, quod vixerit quantum debuerit vivere, imò quantum DEUS, qui supra nos negocium curat, vivere voluerit. Ad DEI enim voluntatem nobis Christianis præcipuè, quin unicè respectandum esse, adeò accuratè ipse novisti, uti inculcari id tibi abs me minimè oporteat. Ne quidem unum ex passerculis, qui bini assario vaneant, sine patre nostro cœlesti in terram scis cadere: quomodò igitur citra ejusdem beneplacitum & voluntatem procideret egregia adeò animula innumeris passerculis præstantior. DEI voluntatem cotidiè adimpleri precaris; nunc in obitu *Filiola* impletam vides. Quid refragatis? quid angeris? Quamdiu de eâ tibi non constitit, ut *Infantulam* tuam tecum esse vellet, orabas. Nunc postquam quid benignissimo & sapientissimo PATRI placeret, intellexisti; quod ipsum velle compertus es, tibi quoque probari, nisi à temetipso dissentire malis, fas justumque est. Neque fas fuerit dubitare, quin, quod voluit ille, melius sit, quàm quod tu, tibi aliàs permissus, voluisses; magisque in rē cū tuam, tūm ipsius *puerula* cessurum, Quin verò id, credere certissimè debes, egisse Dominum, uti *scitissima* illa pessimo mundo (quod jam ante innuere quodammodo meminimus) malis que imminentibus erepta benè haberet, & tranquillitate potiretur; tu verò probareris, & domestico quodam exemplo tam fragilitatis præsentis, quàm futuræ
beati-

beatitudinis admoneris. Quum itaq; scias, te *suavissimam*
tuam non amisisse, sed veluti arrabonem tui subsecuturi præ-
misisse, quò venire ipse exoptes, & ubi illa beatum jam ævum
agat, nimis tener aut mollis fores, & te magis, quàm ipsam a-
mare videreris, si conversatione & familiaritate tantisper,
dùm brevi iterum conveniretis, æquo animo carere non sus-
tineres. Ceterùm quid prolixè ego tamque operosè, qualem
præsenti te casu gerere oporteat, moneo? Tu ipse quo sis ani-
mo quàmque non succambas planè dolori, his inter alia ad me
verbis, gravibus omninò, teq; dignissimis, perscriptitavisti. *Sit*
ita! Habeat Meam Jesus. Hereat in ipsius ulnis, amplectatur, oscule-
tur, cedo ipsi, habeat, quod dedit, sit incola ealestis curiæ, ministret ipsi-
us mensæ! Ego vero ut homo sum, & humani à me nihil alienum puto, ab
imbre lacrymarum, quod Deus novit, etiam dum hæc scribo, tempe-
rare mihi non possum, nec prohibere, quo minus acerbè subinde ingemi-
scam; & quod magis est, in ea sum hæresi, ut, si non tangerer, lapis es-
sem aut ferrum, adeòq; & ipse experior, cum morte non temerè esse io-
eandum: uti meritò prudenterq; Cautelam banc nupero programma-
ti Magnificentiam vestram adjicere memini. Solantur me interea
Servatoris verba, solatii vividi diviniq; plenissima, (qua pientissimo o-
lim, ni fallor, D. Ebero super salute Infantū vehementer contristato in-
ciderunt) Est Patris voluntas ne quisquam pusillorum istorum
pereat, sinite parvulos ad me venire, talium n. est regnum cœ-
lorum. Acquievit in his ille, acquiesco ego. Ut DEO placuit ita fa-
ctum est, sit nomen DOMINI benedictum! Amen.

Vos jam, CIVES ACADEMICI, frequentes tenerrimo
funeri (quod & ipsum mitigando parentum dolori eximiè fa-
cturum sit) ire exequias, atque ita supremum humanitatis
officium CATHARINULÆ præstare, DEOQUE OPT. MAX.
utramq; REMP. & literariam & politicam piis precibus com-
mendare haud pigremini. P. P. sub sigillo Rectoratus, die
XXIII. Mart. Anno c1o Is CLXV,

Convenietur in Æde D. JACOBO Sacra. Hor. à l. Pom.

plitudine, sed ex bonitate præstantiã
pe numero in diductã, quã protractã
que feliciorẽ judicandum eum quã
quã illum qui medio occidatur. S
vitæ existimandum cupidum, uti jug
arenã malit. Denique ad rem non
tes, quod evitare minime possis. Ista
ximus SENECA. Tu, PATER (ad te
rigatur sermo tandem) si non existis
Christianismi fundamentis Filiolam
obiisse intelliges, quod vixerit quant
mò quantum DEUS, qui supra nos n
voluerit. Ad DEI enim voluntatem
cipuè, quin unice respectandum esse,
visti, uti inculcari id tibi abs me min
dem unum ex passerulis, qui bini ass
tre nostro cœlesti in terram scis cader
tra ejusdem beneplacitum & voluntat
adeo animula innumeris passerulis p
tatem cotidie adimpleri precaris; ut
pletam vides. Quid refragatis? quid
eã tibi non constitit, ut *Infansulam* tuã
rabas. Nunc postquam quid benign
PATRI placeret, intellexisti, quod ipsi
tibi quoque probari, nisi à temetipso c
stumque est. Neque fas fuerit dubitare
melius sit, quã quod tu, tibi aliã pe
gisque in rē cum tuam, tũ ipsius *puer*
rò id, credere certissime debes, egisse
illa pessimo mundo (quod jam ante i
meminimus) malisque imminentibus
& tranquillitate potiretur; tu verò pr
quodam exemplo tam fragilitatis pr

æ major sã
possit. Ne
ie muneris,
quonquam
liario quã
quamdiu vi
tentiam ma
præcipuè di
altem ex his
mmaturam
it vivere, i
urat, vivere
istianis præ
atè ipse no
t. Ne qui
nt, sine pa
lò igitur ci
eret egregia
DEI volun
u *Filiola* im
Quamdiu de
le veller, o
pientissimo
mpertus es,
alis, fas ju
voluit ille,
luisses; ma
N. Quin ve
iti *scitissima*
odammodo
è haberet,
domestico
am futura
beati

